A

Compendious HERBAL.

OR

The Names of moſt of the *PHYSICAL* HERBS, TREES, and FRUITS.

In *Engliſh* and *Welch.*

Lyſiau Lyfr Cryno.

Neu Henwau y rhann fwyaf o Phyſygawl Lyſiau 'r Ddaiar, Coed, a Ffrwythau Coed, yn Saeſneg a Chymraeg.

ALL Heal. *Yr holl jach, chwerwlys yr eithin, y ſedwen chwerw, Llyſiau'r beſtwm.*

Alkanet. *Alkakengi, y ſuranen godog.*

Allhuſa. the ſame.

Adders Tongue *Tafod y Neidr,*

Agrimony. *Y prydon, troed y dryw, llyſiau'r dryw, gwlyn y mel, cychwlyd blaen y conyn ar y mèl y ſelyſig, llyſiau'r ſu ddau.*

Water Agrimony. *Y din llwyd, llwy y din, y dor llwyd, gwyn y merched tanſi gwyllt.*

Baſtard Agrimony. Ib.

Alle hoof, *Y ſeidioglas, mantell y cor, palf y llew.*

Alexander, or Aliſander, *Y ddulys, aliſandr.*

Black Alder Tree. q.

Common Alder Tree, *Pren yſgaw.*

Alecoſt, or Coſtmary. *Pren y Balſam neu ſintys y Meirch.*

Anemone. *Blodeu'r gwynt neu Babi gwyllt.*

Angelica. *Llyſiau'r Angel, llyſiau'r yſgyfaint.*

Amaranthus, *Blodau ammor.*

Gardan Arrach, *Y llew gwynr.*

Archangel. *Danhadlen ddall.*

Artichokes. *March yſgall y gerddi, march yſgall dôf.*

Arſmart. *llyſiau'r din.*

Aſarabaca. *Llyſiau'r cyſog fflamgoed. llaethrys yſgyfarnog.*

Aſparagus. q.

Aſh Tree. *Onen.*

Avens. *Y Fabcoll, llyſiau ſ' anwylyd.*

Aron. *Pidyn y gôg, cala'r gethludd, cala'r mynach.*

Alſcot. q.

Aparino, gooſe graſs ſee Cliver.

Acanthus. *Crafange yr arth, troed yr arth, tafol y moi.*

Ammiand Ammos, ſee Biſhop's weed or Colewort.

Arſe runnet, or Ladies Beaſtraw. *Y ſelenllys, brigau'r twynau.*

Aſphodel. *Gwayw 'r Brenin.*

B

BALM. *Bawm, gwenynddail.*

The Barbary Buſh. *Drain yſpinys, pren melyn.*

Barly. *Haidd.*

The Bay Tree. *Lawrif, llawrwydden.*

Bazil. *Brenhinllys gwyllt.*

Beans *Ffa.*

French Beans. *Ffa ffrengig.*

Bears Breech. *Crafange yr arth, troed yr arth, tafol y môr.*

Ladies Bedſtraw. *Brigau'r twynau, y ſelyn llys, llyſiau'r cywer.*

Beets q.

Betony: *Cribau St. ffraid, dannogen.*

Billberries. *llys.*

Bird Lime, *Glûd*

Birds Neſt. *Nyth yr Adar.*

Birds Foot. *Traed yr Adar.*

Birds Eyes. *Llygaid yr Adar,*

Birch Tree. *Pren bedw, bedwen.*

Bifoyl, or Twayblade q.

Long Birthwort. *Yſgarllys hir.*

Round Birthwort. *yſgarllys gron.*

Running rooted Birthwort. *Yſgarllys bychan.*

Biſhop's

Biſhop's weed. *Cawl,*

Biſtort q.

Biſtort or Snake-weed. *Llyſiau'r Neidr.*

Bitter Sweet, *Y gedowiach* q.

The Brambles or black berry Buſh. *Mwydr duon, Mwyaren.*

Blites q.

Blite v. Spinage.

Blew Bottle. *Y Bengaled, y glaſrllys, y benlas wenn, y grammennog.*

Borrage. *Llyſiau'r ychen, taſod yr ych.*

Brank Urſine. *Crafangc yr Arth.*

Bare-foot v. Hellebore.

Baldomy. v. Gentian or Fleawort.

Briony. *Bloneg y ddaiar, rhwymyd y coed, llyſiau'r twrch, grawn y perthi, paderau'r gâth, y winwydden wenn, pys y coed.*

Brooklime. *Y greulys fenyw, llychlyn y dwr, llyſiau taliesin, yr henwr.*

Broom. *Banadl.*

Butcher's Broom. *Celyn mair.*

Buch Beans. *Math arfeillion.*

Buckſhorn. *Corn y carw.*

Bugle or middle Confound. *Gleſyn y coed, yr olchenid.*

Bugloſs. *Taſod yr ych, taſod y ſuwch.*

Butter bur. *Alan mawr, dail y tryſan,*

Great Burdock, *Y cynga mawr, y cacamwcci.*

Small Burdock. *Y cacamwcci lleiaf.*

Burnet. *Gwyddlwyn, gwlydd mair.*

Bruiſewort or ſopewort. *Sebonllys.*

Bear Foot. *Troed yr arth.*

Brimſtone wort or ſow fennel. *Ffenigl y môch.*

Barba Aron or Cuckow pintle. *Pidyn y gôg.*

Buffiners or butter Flower. *Crafangc y Frân.*

Balſam herb or Coſtmary. *Mintys bawm manaw, mintys y meirch.*

Bulls Foot or Colt's Foot. *Dail carn yr ebol.*

Bleſſed Thiſtle, ſee Cardus Benedictus.

Bipenella, ſee Burnet.

C

CAbage. *Breſych ben, gron,* or Coleworts.

The Sea Colewort. *Cawl gwyllt.*

Calamint Mountain. *Mintys y gath.*

Common Calamint, q.

Water Calamint, *Mintys y dwr.*

Water Caltrops. *Yſgall dwſr neu Gnau'r dwſr.*

Cammock. *vide* Reſt harrow.

Camomile. *Camri, milwydd, camamil.*

Camphire, q.

White wild Camphion. q. Capers.

Cardus Benedictus. *Yſgall bendigaid.*

Cardamoms. *Berw'r Ffrainge, berwr ffrengig berwr garddau, grawn paris.*

Carline Thiſtle. *Yſgall Carline.*

Carrots. *Moron.*

Carraway *Y garddwy.*

The great Celandine. *Llym y llygaid, y ddillwydd ſelen.*

Small Celandine, or Pilewort. *Y Ffronwys, y ſil fyw, melyn y gwanwyn, y fronuſt, gwenith y ddaiar, fiolcd fraith, llygad ebrill, llygad y diniewed.*

The great Centory. *Buſtl y ddaiar, y genrhi goch.*

The Leſſer Centory q.

The Chaſt tree. *Agnus Caſtus. Dail y fendi gaid medd rhai.*

Cheeſe Rennet. ſee Ladies Bedſtraw.

Red Cherry. *Sirian cochion, ceiroes.*

Chervil q

The Chelnut. *Caſtanwydd.*

Earth Cheſnut. *Cnau'r ddaiar, elôr, eylor.*

Chickweed. *Gwlydd.*

Cice s, ciche peaſe. *Rhyw ſân yd pŷs.*

Cinquefoil. *Llwyn hidydd, y felynllys, pennau'r gwyr, traeturiaid y bugeilydd, pumbys. pum nalen.*

Cinamon. *Rhyſgl pren o'r India.*

Cihon Tree. *Math ar all ar bren a'r India.*

Garden Clary *Clais y moch, clais dwbl, y gôch lâs, clych duran.*

Wild Clary. *Y werddonell, y werdd-danell.*

Cliver or cleavers. *Y wreiddrudd.*

Clovenly Flowers, *Y Fabcoll &c.*

Clover graſs. *Meillion gwair.*

Clownis All heal. *Llyriaid llymion, llyriaid llynnau.*

Colewort. *Breſych.*

Colts foot. *Alan bychan, dail carn yr ebol.*

Cudweed, or Cotten weed. *Yr adafeddog.*

Columbine. *Troed y ceiliog, columbein, troed y glomen, lyſiau'r cwlwm.*

Comfrey. *Cyfardwf.*

Coral red white or black.

Coralline. *Mwſwgl y môr.*

Coriander

Coriander.

Coſtmary, q.

Cowcumer. *Chwerydd-wr.*

Cowſlip. *Briallu, y dew-lannog fechan. llyſiau'r barlys.*

Dog's graſs, or couch. graſe. *Triagl y cwn.*

The Crab Tree. *Aſallen ſur.*

Crane's bill or Dove's foot. *Llyſſiau'r llwynog,* vid. *y droedrudd.*

Water Creſſes. *Berw'r dwr.*

Garden Creſſes. *Berwr yr ardd.*

Crow foot. *Crafange y frân.*

Carpenter's Herb. *Llyſiau'r ſaer* q.

Cuckow Flowers. *Berwr dwr medd rhai, pintle, pidyn y gôg.*

Cudweed. *Yr addfedog, llwyd y ffordd, llwydyn y ffordd, llwyd bonheddig.*

Cuttle bone. *Bron alarch.*

Cummin. *Llyſiau'r ehedydd.*

The Curran Tree. *Eurddrain.*

Long Cyperus. *Yſnoden fair.*

Cypreſs-tree. *Cyperwydden.*

D.

THE Great Daiſy. *Briallu y dydd.*

The Small Daiſy. *Llygaid y dydd.*

Dandelion. *Dant y llew, clais, dant-y ci.*

Dane wort, ſee dwarf Elder.

Darnel. *Gwſig.*

Devil's bit. *Y glas wenwyn.*

Would, or dyers weed. *Helyglys, y waedlys.*

Dill. *Y wenynllys, gwenynddail.*

Dittander or Pepper-wort. *Berwr gwyllt, bulwg rhufain.*

Dittany. *Y ddittain.*

Dock. *Tafol.*

The great water dock. *Suran hirion, tafol y dwr.*

Patience or Garden dock. *Tafol gwaedlyd, tafol hirion.*

Dodder, q.

Dodder v. Wood-bind.

Dog's graſs. *Triagl y cwn.*

The wild Roſe or dog Briar. *Rhôs mair.*

The common or great Dragon. *Y Galdriſt eirin y ci, llyſiau'r neidr, ceilliau'r ci, teg eiriau.*

Dragon's Blood, q.

Drop wort. *Y grôg edau.*

Ducks meat. *Bwyd yr hwyaid, llinhad y dwr.*

E

EARTH Nut. *Afal y ddaiar, bara'r hwch.*

Elder. *Pren yſgaw.*

Dwarf Elder. *Yſgaw'r ddaiar, yſgaw mair, gwaed y gwyr.*

Elicampane. *March alan.*

Elm. *Llwyfen galed.*

Endive. *Yſgall y meirch. march yſgall.*

Engliſh Serpentary v. Biſtort.

Erringo. *Y mor gelyn.*

Euphorbrum.

Eupatorium. ſee Water Agrimony.

Eye bright. *Y dorfagl, golwg Chriſt, llygaid Chriſt, goleuddrem, gloywlys, effros.*

F

FEnnel. *Ffenigl ffunnell.*

Fennel flower. *Blodau'r ffenigl.*

Sweet Fennel. *ffenigl, aroglber.*

Hog's Fennel. *Ffenigl. y moch.*

Fenn greek. *Groeg wyran.*

Male Fern. *Rhedyn. mair ahedyn y cadno.*

Felwort v. Gentian.

Water Fern. *Rhedyn dwr.*

Featherfew. *Amran wen, y wermod wen.*

Figwort. *Y fronwys, filfyw,* &c.

Filipendula. v. Drop wort.

Fir-tree. *Ffinidwydd.*

Five finger'd or five leav'd Graſs. *Pumbys pumnalen.*

Yellow Water-flag. *Berwr fam, berwr torlannau* &c.

Flax. *Llin.*

Toad Flax. *Y gingron fechan, llin y forwyn, llin y llyffaint.*

Flax Mountain, q.

Flea bane. *Llyſiau'r tewyn.*

Flea-wort. *Llyſiau'r chwain, chwainllys.*

Flixweed. *Matb ar ferwr berwr gwyllt.*

Flower gentle. *Blodau ammor.*

Flower de luce. *Eleſtr*

Clove Gilli-flowers. v Avens.

Fluelin. *Llyſiau llewyn, gwrnerth, rhwydd lwyn.*

Fool Stones. *Llyſiau yſgyfarn*

ſgyfarnog.

Fox-gloves. *Dail y ffi- ffrwyth, byſſedd ellyllon, enig ellyllon, byſſedd coch- n, llwyn tewlaeth.*

Frankincenſe. *Math r yſtôr.*

French Lavender. *llw- n cotymmog ffrengig.*

French Mercury. *Lly- iau'r gwrda.*

Fumitory. *Mwg y ddaiar.*

The Furz-buſh. *Y llw- n Eithin.*

G

ENGLISH Galingal. *Yſnoden fair.*

Garlick. *Carlleg.*

Gentian, ſee Fleawort.

Germander. *Derwen Cairſalem, derwen y ddai- ar.*

Gill go by ground, and gill creep by ground, ſee Alehoof.

Ginger. *Sinſir.*

Gladwyn. *Dail y glo- ria, y gellheſg, cleddyſlys, r helithr*

Golden Rod q.

Gold Knobs, or Gold Cups, ſee Crowfoot.

Gooſberry Buſh. *Y bertheuddrain, eirin mair.*

Gooſe-graſs, ſee Cliver

Gourd. *Cucaion, palm Criſt.*

Quick-graſs, or Couch graſs, ſee Dog's graſs.

Gout-wort, or Herb-Gerard. *Llyſiau yr Gym- alwſt.*

Herb-grace, v. Rue.

Cromwel or gromil, *Bulwg, y drewg.*

Grains of Paradice. *Grawn paradwys, grawn paris, llyſiau paradwys.*

Ground Ivy. *Palf y llew, mantell mair, eidd- ew'r ddaiar.*

Ground Pine. *Palf y gâth palf y gâth bali.*

Groundſel. *Y benfelen, y greulys, y garnedd felen.*

H

HAres Foot. *Meillion. cadenog, troed yr yſgyfarnog.*

Hart's Tongue. *Tafod yr hydd.*

Heart's Eaſe q.

Heart's wort q.

Hawkweed. *Y felenydd.*

Hawthorn. *Draenen yſpyddaid, draenen wenn.*

Haſle Nut. *Cneuen collen.*

Hedge Muſtard. *Berwr fam, berwr y fammog, berwr y torlanau* &c.

Hellebore. *Crafangc yr arth, troed yr arth, tafol*

y môr.

Black Hellebore. *Pelydr yſpaen du.*

Hemlock Common. *Cegid.*

Water Hemlock. *Cegid y dwr.*

Hemp. *Cywarch.*

Hemp Agrimony. *Llyſiau mair ſagdalen.*

Henbane *Llewyg yr jâr, y bele, ffon y Bugail, crys y Brenin, ffa'r môch.*

Good Henry. *Llyſiau'r gwrda.*

Herb Robert q.

Herb Bennet, ſee Avens.

Sea Holies. *Mor gelyn.*

Holly hocks. *Hoccys y gerddi.*

Honey Suckle. *Gwyddfid gwyddwydd, tethau'r gaſeg, llaeth y geifr. ſugn y geifr.*

Hops. *Llewyg y blaidd.*

Hore hound. *Môr dda nadl gwynion, llwyd y cwn.*

Black or ſtinking horehound *Môr dda nadl du.*

Horſe tail q. or deadly Night ſhade. *Cedor y wrach, rhawn y march.*

Horſe tongue. *Tafod y march.*

Hounds toungue. *Tafod y ci, tafod y bytheiad.*

Houſeleek. *y fyddarllys, y fywlys fwyaf, y fyw fyth, llyſiau pen ty.*

Houſeleek ſmall. *Cyffon y llygoden.*

Hyſſop the purple, Hyacinth Flower. *Cenin brain, eſgidiau'r goghoſanau'r gog.*

Hedge Hyſſop.

J

JAck by the Hedge. *Allegog, troed yr aſſyn.*

Jacinth. *Cenin y brain, eſgidiau'r gog, hoſanau'r gôg.*

Jallop, a Spaniſh weed India Root q.

Jaſmine.

Jeruſalem Sage or cowſlip of Jeruſalem. *Callon y derw, cluſtiau'r yſgyfaint.*

Jeſuit Bark. *Rhiſg rhyw bren derw, llyſiau o'r india.*

Jews Ears. *Cluſtiau'r juddew.*

St John's-wort. *y gandol, nele.*

St. Jame's-wort. ſee Ragwort. *Llyſiau jago.*

Iniube, g.

July Flower. *y filoed felen ânaf, melyn y gaiaf.*

Stock July Flower. *Y dewbannog wenn, wryw, gwynnddail*

wynddail, rhos campau.

Juniper. *Meryw.*

Ivy. *Eiddew.*

Ground Ivy. *Eiddew'r Ddaear, Eidral.*

K

KAll, ſee Glaſs-wort.

Kidney-wort or navel wort. *Dail y gron. hogail y forwyn, y gron, doddaidd.*

King's Clover. or melilot. *Y goedrwydd, y goedwyrdd.*

Knapweed or the herb Trinity, v. Hearts Eaſe.

Kneeholm, Kneeholly, Kneehulver, or butchers Broom. *Celyn mair.*

Knot-groſs. *Canclwm, y glymmog, y ganhewin, y waedlys, berw'r jair.*

L

YEllow Lacies Bedſtraw. *Brigau'r twynau, y felenllys, llyſiau'r cywer.*

Ladies Mantle, q.

Ladies Smock. *Llyſieu-yr tebyg, i ferwr dwr.*

Lavender. *Y llwyn cottymmog.*

Fr. Lavender, q.

Sea Lavender, q.

Larkſpur. *troedyr hedydd.*

Spurge Laurel, *Cluſt yr aſſen, cynglennydd yr aſon.*

Leek. *Cennin.*

A Lemon. *Afal melynhir.*

Leadwort or toothwort. *Lyſiau'r ddanoedd.*

India Leaf. *Dalen yr India.*

Water Lentils, ſee duck's Meat.

Lentiſk, ſee Naſtick.

Leopard's Bane q.

Lettuce. *Gwylaeth golaeth.*

Lignum vitæ. *Pren y bywyd.*

Lilly *Eleſtr, lili.*

Lilly of the Valley. *Gwyddfid, lili'r mai.*

Water Lilly Bwttis. *Dau ryw ſydd o honno, y gwyn yw'r alaw, a'r melyn yw'r bwltis.*

Lime Tree. *Llwyf.*

Liquorice. *Math ar wraidd melyſber.*

Liverwort. *Cynglenydd yr aſon, y llefanog, llyſiau'r aſu, llinwydd yr aſon, cluſt yr aſſen.*

Looſe ſtrife Yellow. *Helyglys, y waedlus.*

Spiked Looſe ſtrife. *Llyſiau'r milaur.*

Lovage. *Perſli'r meirch.*

Love Apples. *Afalau ſerchog.*

Louſe wort, or Staves, acre,

acre. *Llyſiau'r llau, llyſiau'r poer.*

Spotted Lungwort. *Callod y derw, llyſiau'r yſgyfaint, cluſtiau'r derw.*

Lupiners, q.

M

MACE.

Madder. *y wreiddrudd.*

Maiden Hair true. *Gwallt, y forwyn, brigau 'r gwener, gwallt gwener, gwallt y ddaiar, yr ydys yn cyfri pump math o honynt, hwn, yr un ſeiſnig, du, gwynn ac euraid.*

Mallows common. *hoccys, y feddalai.*

Marſh Mallows.. *Hoccys morfa, môr hoccys, hoccys y gors.*

Garden Mallows. *Hoccys y gerddi.*

Muſk Mallows. *Hoccys gwylltion.*

Mandrake. *Mandragodau.*

Manna.

Maple tree. *gwinowlen.*

Sweet Marjoram, q.

Wild Marjoram. *Mintys y creigiau.*

Mary-gold. *Rhuddos, gold mair.*

Maſtick. *Pren maſtic.*

Maſter wort. *Pelydr ſpaen, pelydr gwyllt.*

Maudlin. *Llyſiau mair fagdalen.*

Mayweed. *Llyſiau'r ych.*

Meadow Sweet. *Chwys Arthur.*

Meadow Down. *Pluſ gweunydd.*

Melilot. *Pys y Geiriw.*

Melon. *Afal Euraid.*

Water Melon, q.

Common Mercury. *Llyſiau'r gwrda.*

French Mercury. *Soudl y crydd.*

Meu, ſee Spignel. *Ffenigl Elen Lueddog, ar y garneddwen rhwng y Bala a Dolgellau y tyf.* T. W.

Millfoil. *Llyſiau'r gwaedling* &c.

Millet q.

Mill Mountain. *Math ar Lin.*

Milt waſte, ſee Spleenwort.

Cat Mint. *Berwr yr ardd, mintys y gâth.*

Water Mint. *Berwr dwr, mintys y dwr.*

Spear Mint. *Mintys mair.*

Wild or Horſe Mint. *Mintys y graig.*

Mittle. *Myrtlwydden.*

Miſleto. *Uchelfa, uchelfel uchelwydd.*

Moon's

Moon's wort. *Llyſiau'r lloer.*

5 Sorts of Moſs. *Mwſwgl.*

Mother of Time, q.

Mother wort. *Llyſiau'r ſam.*

Mouſe Ear. *Cluſt y llygoden.*

Mugwort. *Y feidiog lwyd, y ganwraidd lwyd, llyſiau, Jeuan llyſiau llwydion.*

Mulberry Tree. *Morwydd.*

Mullein. *Y Dewbanog, y banog haner pan, tapr dunos, tapr mair, ſircyn y mylinydd, dail y mel fed, cluſt y fuwch, cluſt y tarw, canwyll yr adar.*

Muſtard. *Chwerwyn pon trwyn.*

Treacle Muſtard, *Llwyn Mwſtard.*

Wild Muſtard. *Breſych yr yd.*

Myrrh. *Llyſiau'r giau.*

N

NAvel wort. *Llyſiau'r Bogail.*

Navew Garden, q.

Celtick Nard. *Math ar Bren or India.*

Nep, v. Catmint.

Nettle. *Danadl.*

Dead Nettle. *Danhadlen ddall.*

Stinking dead Nettle, *Mòr ddanadl du.*

Night Shade, q.

Deadly Night Shade. *Cedor y wrach. rhawn y March.*

Wood Night Shade. q.

The Nut. *Cneuen.*

Nutmeg. *Cnau'r India.*

O

OAK. *Derwen.*

Scarlet Oak, q.

Oak of Jeruſalem. *Derwen Caeruſalem.*

Olive Tree. *Yr oliwydden.*

One Berry. *Llyſieuyn un grownyn, llyſiau paris.*

Onion. *Winwyn.*

Opium. *Sydd y pabi du.*

Common wild Orach. *Troed yr wydd.*

Orrach. *Y llew gwynn.*

The Orange Tree. *Pren afal euraid.*

Orchis. *Llſiau'r yſgyfarnog.*

Orpines. *Yr orpin.*

Orris, ſee Iris. *Dail y gloria, gwreſg, cleddyflys. yr hylithr.*

Oſmond Royal. vid. Water-fern.

Ox Eye. *Llygaid yr ych*

Ox Eye Daiſy. *Llygaid y dydd.*

Ox Tongue. *Tafod yr ych, tafod y fuwch.*

P

PAlma Chriſti. *Llyſiau'r fam.*

The Palm tree. *Palmwydden.*

The Palm Oyl Tree. *Palm wydden bren olew* q.

Panick. *Cibog, am fod ei hâd mewn cibau.*

Park Leaves; ſee tutſan. *Dail y fendigaid.*

Parſley. *Perſli.*

Parſnep *Llyſiau gwyddelig, moron gwynion medd rhai.*

Wild Parſnep. *Moron y moch.*

The Peach tree.

The Pear tree. *Pren gerllyg.*

Peaſe. *Pys.*

Pellitory of the Wall. *Llyſiau'r pared.*

Pellitory of Spain. *Pelydr yſpaen.*

Penny Royal. *Brymlys, coluddlus, y freſlys, llyſiau'r pwding.*

Black Pepper. *Puber duon.*

Long Pepper. *Pupur hirion.*

White Pepper. *Pupur gwynion.*

Wall Pepper, or ſtone crop. *Pupur y ſagwyr, y friweg.*

Water Pepper, ſee Arſmart.

Pepper wort, ſee Dittender.

Periwinkle. *Perfagl.*

St. Peter's wort. *Llyſiau St. Pedr.*

Pimpernel. *Gwlydd mair, llyſiau'r Cryman.*

Pilewort. *Y Fronwes, y filfyw, mil, melyn y gwanwyn, y fronwſt, gwenith y Ddaiar, y fioled fraith, llygaid Ebrill.*

Pine Tree. *Pren pinwydd.*

Ground Pine. *Pinwydd y Ddaiar.*

Piony. *Blodau'r Brenin*

Piſtach. *Math ar gneuen ſy'n tyfu ymmherſia a gwlad y Twrc.*

Pitch tree. *Pigwydd.*

Plantain. *Llydan y ffordd, erllyriad, llyriad, ſowdl Chriſt.*

Long Plantain, or Rib wort. *Llwyn hiaydd, yſgelynllys, pennau'r gwyr, traeturiad y bugeilydd, aſtyllenu ys, pennau bugeilydd.*

Buckhorn Plantain. *Dant y llew lleiaf.*

Plowmans Spikenard q.

Plumbs

Plumbs Eirin.
Polipody. *March rhedyny Derw.*
Pomgranate. *Afal gronynog.*
Pomkin q.
Popy. *Pabi coch yr yd.*
Prick Madam. *Y Friweg briweg.*
Primroſe. *Briallu.*
Privet. *Gwyros, rhyſwydd, yr yſwydd.*
Purſlain. *Troed y gywen, porpin.*

Q

QUeen of the Meadow. q.
Quince. *Yr afal Quince.*

R

RAiſins of the Sun q.
Radiſh. *Radis.*
Horſe Radiſh. *Huddugl mawrth, rhuddugl mawrth*
Ragwort. *Llyſiau'r yſgyfarnog.*
Raſpberies. *Afan, mafon.*
Yellow Rattle. *Crîb y Ceiliog.*
Reed. *Rhodell.*
Reſt harrow. *Eithin yr âr, cas gan arddwr, bwp yr ychen, tâg aradr, crâch eithin, y ddugliwyd.*
Rhapentick, or Rubarb. *Arian gwion.*
Rice. Math ar yd.
Rye. *Rhyg.*
Rochet q.
Roſe White. *Rho's gwynion.*
Red Roſe. *Rho's cochion.*
Briar Roſe. *Rho's berthi.*
Roſewood. *Rhoſwydd.*
Roſemary. *Rho's mair.*
Roſa Solis. *Y Doddedig rudd.*
Roſin. *Yſtor.*
Rubarb. *Arian gwion.*
Rue. *Rhyw.*
Rupture wort q. *Llyſiau'r lliaingig.*
Sweet Ruſh, *Llarwyn.*

S

SAffron. *Saffrwm.*
Sage q.
Wild Sage. *Y ſedwen chwerw.*
Sage of Virtue q.
Wood Sage q.
Sage of Jeruſalem, ſee ſpotted lungwort.
Sampier. *Ffenigl y môr.*
Sanicle. *Cluſt yr arth, yr olcheuraidd.*
Satyrum. *Llyſiau'r yſgyfarnog.*
Sauce alone. *Troed yr aſſen, yr arllegog.*
Savine q.
Savoury q.
Saxſtrage. *Torrmaen, yr eglyn, y llyfannog, maen hâd, hâd y gromandi, gromil*

gromil.

Scabious. *Y bungaled, y glaſyllys, y grammeunog, y benlas wen.*

Scamony. *Rhywblanigyn o Syria.*

Sciatica Creſſes.

Scurvy graſs. *Mor lwyau, llyſiau'r llwy, dail yſgryſi*

Sea holly, v. Eringo.

Sebeſten. *Mâth ar bren eiriu o'r Aipht.*

Self-heal. *Dannogen v dwr.*

Sengreen, ſee Houſeleek.

Sermountain. *Math ar lyſieuyn ſy'n tyfu ar fynydd mynnau.*

Service tree. *Pren criafol, cerdinen.*

Shepherds purſe. *Pwrs y bugail.*

Skirret q.

The Sloe tree. *Duddraenen.*

Smallage. *Clôr, cyler, cnau'r ddaiar.*

Snake weed, or biſtort q.

Sneeſewort, or Field Pellitory q.

Solomans Seal q.

Sopewort. *Sebonllys.*

Sorrel. *Suran.*

Wood Sorrel. *Suran y gôg.*

Southern Wood. *Y bryttwn ſiowdwr mwdr.*

Sow Thiſtle. *Yſgall y môch.*

Male Speedwel. *Llyſiau hewelyn.*

Spinnel. *Ffenigl, elen lueddog.*

Spinage q. *Yſpigowglys.*

Sparagus, or Sparrow graſs q.

Spleenwort. *Rhedyn y fanwyr rhedyn y gogofau.*

Spikenard. *Math ar bren neu lyſieuyn or* India.

Wild Spikenard. *Cynffon y Cabwllt.*

Spunge. *Yſpwng, mwſwgl y môr.*

Spurge. *Llyſiau'r cyſog, fflamgoed.*

Spurge Laurel. *Cluſt ar ewig, cynglennydd yr aſon cluſt yr aſſen.*

Squill. *Winwyn y môr.*

Star wort. *Llyſiau'r tenewyn, y dinllwyd, llwyd y din, y dorllwyd.*

Star thiſtle.

Staves acre. *Llyſiau'r llau.*

Stechas. *Y ſedwen chwerw.*

Stone Crop. *Y ſyddarllys &c.*

Strawberry. *Syſi, meſu.*

Succory q.

Suga

Sugar Cane. *Gwydd ſiwgr.*

Sumack. *Math ar bren ſy'n tyfu yn yr Idal, a gwlad y Twrc.*

Sundew. *Y doddedig rudd.*

Swallow wort. *Llyſiau'r wennol, y ddilw ddiſelen* q.

Swine's Creſſes. *Dant y llew lleiaf.*

T

TAmariſk. *Math a'r bren.*

Tanſy. *Yſtrewllys.*

Tares. *Gwyg, pys y llygod.*

Tea.

Teaſel. *Llyſiau'r cribau, llyſiau'r panwyr.*

Bleſſed Thiſtle. *Ysgall bendigaid.*

Mary's Thiſtle. *Yſgall mair.*

Thorn apple, or thorn berry. *Ogfaen.*

Goats Thorn. *Drain y geifr.*

Thorrow wax q.

Thyme. *Teim*, q.

Mother of Time q.

Dodder of time.

Toad Flax. *Y gingron fechan.*

Tobacco. *Ffwgws, math ar ddail o'r India.*

Torment, Ill q.

Tragacanth, ſee Goat Thorn.

Tree of Life. *Pren y bywyd.*

Trefoil common. *Meillion gwynion.*

Trefoil Marſh. *Meillion cochion.*

Treacle muſtard. *Llwyn y triagl, mwſtard.*

Turmerick q.

Turbith q.

Turnep. *Maip erfyn.*

Turpentine. *Mae 6 math o hono.*

Tuttan. *Dail y twrch.*

Tway blade, q.

V

VAlerian. *Y ſalerian, cynffon y cabwllt llyſiau cadwgan, gwell na'r aur.*

Wild Valerian. *Y Falerian wyllt.*

Vanello's q.

Venus Baſon, ſee teaſol.

Vervain. *Briw'r march, yſerfain.*

Vetch. *Gwyg, pys y llygod.*

Vine. *Y Winwydden.*

Wild Vine, v. Briony.

Violet. *Crinllys, meddygyn, llyſiau'r drindod, y fioled.*

Viper-Graſs. ſee Bugloſs.

W

WAke Robin. *Pidyn y Gôg caly'r gethludd caly'r mynach.*

Walnut. *Cnau ffrengig.*

Wall Flower *Llyſiau'r ſagwyr.*

Wall Wort. *Yſgaw mair, yſgaw'r ddaiar, gwaed y gwyr.*

Water-pimpernel, vid. Brooklime.

Weal'd. *Llyſiau y lliwyddion, i liwio melyn, y weddlys.*

Wheat. *Gwenith.*

Whitlow graſs, q.

Whort. *Llys.*

Willow. *Helyg.*

Winter's Bark. *Rhiſg cinamon.*

Winter Cherries. *Y Suranen godog.*

Winter. Green *Y Goedwerdd, y goedwerdd.*

Woodroof. *Cyngaf, llyſiau'r hidl, cynga.*

Wood bind. *Gwyddfid, gwyddwydd, tethau'r gaſeg, llaeth y geifr ſugn y geifr.*

Wormſeed. *Had llynger.*

Wormwood. *Chwerwlys.*

Roman Wormwood. ſee Wormwood.

Wort Treſſes v. Buckſhorn.

Y

YARROW. *Llyſiau'r gwaedling, y ſilddail, y wilfrai*

Z

ZEDOARY. Long and Round. *Math ar Phyſygawl wraidd ſy'n dyfod or Dwyreniol India.*

Diwedd.